

Paljupäevaline vastel

Ain Kallis, ilmainimene, 28. veebruar 2004

Rumalad on need, kes vastlad meie iseseisvuspäevale panid. Kes, pagan, küll sellisel päeval liugu laskma läheb, kurdeti viimati 1998. aasta 24. veebruaril. Ka siis langesid kokku mitu tähtsat: iseseisvus-, madise- ja vastlapäev.

Esimese hooga ei tule ju meeldegi, et kui nimetatuist esimesed kaks seisavad raudselt paigas, siis too liugupäev laseb, sarnaselt mitmele teisele usupühale, kalendrit pidi ringi. Vastlad, mis on seotud lihavõttepühadega, reisivad edasi-tagasi 8. veebruari ja 7. märtsi vahel. Terased on küllap tähele pannud, et vastlapäev langeb alati teisipäevale ning noorele kuule.

Olulised ilmapäevad

Nii iseseisvus-, madise- kui ka vastlapäeva puhul pööratakse suurt tähelepanu ilmale.

Madisepäeval olevat ikka veel pool lund taevas. Iseasi muidugi, kas see ka alla sajab või jääbki sinna. Veel sõltub suuresti madiseilmast, kas peame suvel parmude-sääskede käes kannatama või pääseb tervema nahaga. Tuisuilm töötab noid pahasid putukaid suuremal hulgal.

Vastlal püüti jällegi minna liugu laskma. Teadagi – kes ei lähe liugu laskma, sellel pidid linad ligunema. Aga kes too ikka tahab märgade linade vahel magada!

Iseseisvuspäeval on põnev vaadata, kuidas sõdurpoisid marsivad. See sõltub aga ilmast – kas ta üleüldse paradeerida lubabki. Määrustiku järgi olevat piir 12 miinuskraadi juures – kas jäätub siis pasunates hingeõhk või ei saa suurema külmaga palvetada? Tea, kas külmakartuses taibatakse arvestada ka tuult? Kuus meetrit sekundis puhuva tuule ja – 9 kraadi juures on inimestel samasugune tunne nagu vaikse ilmaga 22kraadise pakase korral!

Marsiilm

Siiani on olnud paraadiilmadega nii ja naa – nagu ikka. Eelmainitud kolmekordse tähtpäeva hommikupoolikul 1998. aastal oli ilm tuuline, kuid 0 kraadi juures päikeseline ja soe. Aasta hiljem valitses Vabaduse väljakul tõeline lumetorm, presidendil oli küllap raskusi väeosade eristamisega. Libe marssida ning külm palvetada.

2000. aasta taliparaadipäeval püsis pealinnas parajalt jahe (– 6 kraadi) vaikne päikeseline ilm. Lõuna-Eestis oli samal ajal hulga külmem (– 14 kuni –18 kraadi), sealses taevas säras aga koguni kolm päikest!

Uue sajandi esimene iseseisvuspäevaparaad jäeti ilma tõttu ära: külma oli Tallinnas 13 miinuspügalat, 4 meetrit sekundis puhuv tuul tekitas aga tunde, nagu oleks –17 kuni –19 kraadi.

2002. aasta 24. veebruaril säras jällegi päike, õhus oli paar soojakraadi – mõnus pühadeilm.

Aasta hiljem – taevas pilvine, muidu aga marssimiseks ning pealtvaatamiseks paras (–20).

Tänavust pidupäeva mäletavad vast kõik: see oli pealinnas päikeseline, klaarid taevas sai ometi näha ka meie õhujõudusid. Paraadi korralduses oli olulisi muutusi. Ilmselt on riigis toimunud nihkeid ilmalikkuse või usuvabaduse suunas – juba lubati pool palvust kaitseväelastel mütse peas pidada!

Olulistel päevadel on tark pöörata tähelepanu meediale. Aasta tagasi rääkis riigiraadios üks astroloog, et kuna Eesti riigi loomine sattus teatud päevale ja tunnile, pole midagi imestada, et mõned naaberriigid on meist rikkamad või vabamad, ja et ise oleme endast heal arvamusel, kaldume joomisele jne. Kuulajail jäi vaid ohata: vaat mis tähendab, kui riigiisad (86 aastat tagasi küll – riigi isad) ei pidanud omal ajal (ega vist nüüdki) nõu spetsialistidega.

Televisioonis hakkavad kinnistuma traditsioonilised pühadesaated: jõulude aegu demonstreeritakse filmi «Kevade», uusaastaööl aga «Suve» jne.

24. veebruari õhtul, ajal, kui kogu progressiivne elanikkond jälgib riigiteleviioonis hinge kinni pidades presidendi kätluseteremooniat, hakkab TV3 küllap näitama spetsiaalset iseseisvuspühaprogrammi: «Vaprad ja ilusad» ning «Vanad ja kobedad saavad jalad alla» ühendatakse dokfilmiga «Palju õnne!». Õhtu lõpetab saade «Vein ja seltskond».

Kanal 2 sel aastal eetrisse paisatud iseseisvuspäevaprogramm – «Usu või ära usu», «Räpane Mackey», «Tapvalt täiuslik» – andis märku, et neil on veel arenguruumi küllaga.